

Urfjälls plan för studie- och yrkesvägledning

Vad säger våra styrdokument?

Ett krav i skollagen

Skollagen ställer krav på studie- och yrkesvägledning. Elever i alla skolformer, utom förskolan och förskoleklassen, ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Att Sveriges elever ska kunna granska olika valmöjligheter och ta ställning till framtidsfrågor är viktiga strävansmål som rör hela skolans personal. Det är också en utgångspunkt för Skolverkets uppdrag att på olika sätt främja kvalitetsutveckling av studie och yrkesvägledning.

Livslång vägledning – strategiskt viktigt

Livslång vägledning omfattar information, rådgivning, vägledning och karriärhantering och ska ses som en central del av det livslånga lärandet.

Livslång vägledning är också viktig för att minska studieavbrott och för att åstadkomma bättre balans mellan utbud och efterfrågan av kompetenser på arbetsmarknaden.

Vägledningens roll

Det finns ett växande behov av att hjälpa människor att hantera övergångar mellan olika utbildningar samt övergången mellan utbildning och arbetsmarknad. Här ingår även att de ska kunna tillgodogöra sig stora mängder information och att kritiskt kunna granska den marknadsföring som sker av olika utbildningar.

Vägledningen kan ges vid personliga möten eller i webb- eller telefonbaserade former och kan även innefatta självservice.

Grundtankar på Urfjäll om den livslånga vägledningen i arbetet med yrkes- och studievägledning till våra elever

På Urfjäll är vi måna om att förbereda våra elever för framtidens utmaningar. Eleverna ska vara väl rustade för att möta livet utanför då de lämnar skolan. De ska ha fått en förståelse för vikten av fortsatta studier och vad som krävs för att nå olika yrken, vilka gymnasielinjer som ger behörighet för högskolestudier och vilka som inte ger detta. På lågstadiet börjar vi att introducera eleverna i detta, då de får börja med att ta reda på saker inom sin närmiljö. Vilka yrken finns i min familj och närhet, vad krävs för att få detta yrke? På mellanstadiet går vi igenom betygssystemet och de regler som gäller då man söker in på gymnasiets olika linjer. Eleverna (och deras vårdnadshavare) behöver tidigt få en förståelse för vikten av att ha läst ett visst antal ämnen för att komma in på gymnasiet. Språkvalet är ett exempel på ett ämne som eleverna kan behöva läsa för att få tillräckligt många ämnesbetyg då de söker in på gymnasiet.

Arbetsområde om olika yrken. – Årligen har vi arbetsområden om olika yrken. Ibland arbetar vi i större yrkesteman från F-klass till åk 5, men ämnet finns med varje år i lärarnas planering för läsåret.

Studiebesök på olika arbetsplatser. – Görs inom olika ämnesområden där de passar in. Till exempel då en grupp arbetar med bondgården så besöks en bondgård, då en grupp arbetar med kretslopp - sophertering så besöks en kretsloppscentral med mera. Studiebesöken varierar från år till år, men är

regelbundet återkommande inslag vilka ger en förstärkt dimension till den mer abstrakta undervisningen. Vi involverar gärna våra föräldrar i detta arbete och välkomnar studiebesök på deras arbetsplatser.

I vår kulturplan för Urfjäll har vi lyft in värdet av att våra elever årligen får träffa riktiga kulturarbetare inom de arbetsområden vi väljer att arbeta med. Skapande skola är ett arbetsområde vi arbetar med, där har vi planerat upp olika kulturella områden från år till år. Till exempel dans (opera och balett), drama (skådespelare och filmmakare), läsa-skriva (författare och bibliotekarie), bild och konst (konstnärer av alla de slag), med mera.

Besök på skolan av olika yrkesaktörer. – Görs inom olika ämnesområden där de passar in. Pedagogerna planerar in dessa, ibland sker de inom klassen ibland i större sammanhang, ex. vid gemensamma temaområden. I samband med skolans miniprojekt är detta ett inslag som alltid finns med.

Intervjua personer som arbetar; familj, vänner och utomstående. – En arbetsuppgift som genomförs varje år. För de yngre eleverna är detta helt klart ett sätt att stärka deras identitet då de lär känns sin familj bättre och vid presentation i klassen lär sig mer om varandra. Det öppnar upp för ett ökat intresse för såväl individen som de olika yrken som kommer upp till diskussion. De äldre eleverna kan ha denna uppgift kopplad till såväl kunskapskraven i SO som i Svenska ämnet, då de arbetar mer på djupet med temat yrken.

Miniprojekt – Ett återkommande entreprenöriellt inslag där eleverna i åk 4-5 får arbeta på riktigt under två dagar på v t. Arbetsområdet är mycket populärt och ger en djup förståelse och insikt i flera olika yrkesområden. Eleverna formulerar frågor till sina handledare, där såväl utbildning, framtidsutsikter och annat intressant belyses. Redovisning i klassen och ibland även för yngre elever på skolan.

Besök av SYV i åk 4-5. – Vi får besök av en Studie- och Yrkesvägledare från en annan skola minst en gång per år. Eleverna har då möjlighet att ställa frågor om framtida studie- och yrkesval. Besöket av SYV förläggs helst i samband med lämpligt arbetsområde som har med yrken och studier att göra.

Föräldrar som har frågor till SYV hänvisas att ta kontakt med den SYV som arbetar på det egna barnets blivande skola i åk 6., alt. vår egen kontakt.

Handlingsplan för arbetet med studie- och yrkesvägledning på Urfjälls Montessoriskola

Handlingsplanen planeras upp av lärarna för ett läsår i taget. Detta görs vid terminsstart på h t, då årets temaplanering går igenom. Handlingsplanen ska ses som ett levande dokument (ett arbetsverktyg) som kan fyllas på med aktiviteter då sådana tillkommer. Utvärdering av årets aktiviteter för vår livslånga vägledning till våra elever genom planen för yrkes- och studievägledning görs på utvärderingsdagarna i juni.